

Dosarul nr. 3ra-315/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎN C H E I E R E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ Clavdia Goncear împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 septembrie 2019, Clavdia Goncear a înaintat acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, cu privire la anularea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei.

În motivarea acțiunii a invocat că, începând cu 18 ianuarie 2010, beneficiază de pensie pentru limita de vârstă stabilită în baza Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, pentru un stagiul de cotizare incomplet realizat de 18 ani și 3 luni, necesar fiind de 30 ani.

Indică reclamanta că, în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate 02 iunie 1984 - 14 februarie 1998, adică 13 ani și 8 luni în cadrul colhozului „Kirov” din satul Bulăiești raionul Orhei.

Relatează reclamanta că, prin hotărârea Judecătoriei Orhei din 18 mai 2010, s-a admis cererea procurorului raionului Orhei în interesele persoanei în vârstă Clavdia Goncear privind stabilirea faptului care are valoare juridică și s-a constatat faptul valabilității înscrisurilor efectuate în carnetul de muncă a reclamantei cu privire la zilele lucrate și salariul primit în colhozul „Kirov” în perioada 1984-1997. Iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2010, s-a scos de pe rol cererea Clavdiei Goncear, persoană interesată Casa Națională de Asigurări Sociale, privind constatarea faptului cu valoare juridică, explicându-i că este în drept să se adreseze instanței judecătorești cu o nouă cerere potrivit dispozițiilor generale.

Ulterior, a depus repetat cerere în instanța de judecată privind stabilirea faptului care are valoare juridică, însă prin încheierea Judecătoriei Orhei din 24 noiembrie 2014, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015, cererea a fost scoasă de pe rol pe motivul existenței unui litigiu care necesită a fi examinat în ordine de contencios administrativ.

Prin urmare, relevă reclamanta că, începând cu 02 iunie 1984 și până la 14 februarie 1998, a activat în diferite funcții în cadrul colhozului „Kirov” din satul Bulăiești raionul Orhei, acumulând un stagiul de vechime în muncă de 13 ani și 8 luni, fiind confirmat prin mențiunile în carnetul de muncă, atât stagiul de muncă, cât și salariul primit pentru perioada lucrată, nefiind confirmat pentru fiecare an separat.

Indică reclamanta că, și prin certificatul nr. 451 din 28 august 2019, eliberat de Primăria satului Bulăiești, succesor al colhozului „Kirov”, se confirmă faptul că a activat în colhozul dat, în perioada anilor 1984-1998.

Astfel, notează Clavdia Goncear, că a înaintat pârâtului o cerere prin care a solicitat recalcularea cuantumului pensiei pentru limita de vârstă, însă, prin răspunsul nr. P-1/19-18 din 03 septembrie 2019, pârâtul a respins cererea, motivând că în stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada de activitate 1984-1998 în cadrul colhozului „Kirov” din satul Bulăiești, deoarece nu a fost posibilă confirmarea perioadei respective de activitate ca membru de colhoz, în legătură cu pierderea arhivei și că hotărârea Judecătoriei Orhei din 18 mai 2010 a fost casată.

Adresându-se repetat Primăriei satului Bulăiești, succesor al colhozului „Kirov”, în vederea eliberării actelor necesare pensionării, prin certificatul nr. 453 din 29 august 2019, indică reclamanta că i s-a refuzat, pe motiv că arhiva gospodăriei a fost pierdută, iar prin certificatul nr. 147 din 03 septembrie 2019, Serviciul raional Arhivă Orhei la fel a respins cererea privind eliberarea actelor necesare pensionării, pe motiv că colhozul „Kirov” nu a transmis la păstrarea de stat cărțile de salariu, precum și ordinele directorului privind personalul scriptic.

Solicită anularea răspunsului nr. p1/19-18 din 03 septembrie 2019 emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, cu obligarea recunoașterii valabilității înscrisurilor din carnetul de muncă în cadrul colhozului „Kirov” raionul Orhei în perioada 02 iunie 1984 – 14 februarie 1998 și recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, cu includerea vechimii în muncă în cadrul colhozului „Kirov”, recalcularea pensiei pentru limită de vârstă, cu introducerea vechimii în muncă ca membru al colhozului „Kirov”.

La 14 noiembrie 2019, Clavdia Goncear, a înaintat cerere cu privire la majorarea pretențiilor, solicitând și anularea refuzului nr. G-2346/19 din 05 noiembrie 2019 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d. 73-74).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 13 februarie 2020, s-a admis integral acțiunea, fiind anulat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. P-1/19-18 din 03 septembrie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-2346/19 din 05 noiembrie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia pentru limită de vârstă Clavdiei Goncear cu includerea în vechimea în muncă a activității acesteia în cadrul colhozului „Kirov” în perioada 02 iunie 1984 – 14 februarie 1998 (f.d.82)

La 20 februarie 2020, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat, iar la 15 aprilie 2020, apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 13 februarie 2020, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2020, a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 13 februarie 2020.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei,

a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile prevederile art. 5 alin.(1), art.8 alin.(1) și alin.(2), art. 14 și 15, art. 50 alin. (1) lit.a), art.52 și art.53 alin.(1), alin.(3), art. 54 ale Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998, precum și dispozițiile pct.20-22, pct.31-32 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000 (în vigoare la momentul stabilirii pensiei), care stipulează că stagiul de cotizare se stabilește în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau altei activități, care se includ în stagiul de cotizare, sau a documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului care a conchis privind netemeinicia refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. P-1/19-18 din 03 septembrie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G2346/19 din 05 noiembrie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia pentru limită de vîrstă a Clavdiei Goncear, cu includerea în vechimea în muncă a activității acesteia în cadrul colhozului „Kirov” în perioada 02 iunie 1984 – 14 februarie 1998, în condițiile în care Clavdia Goncear a prezentat carnetul de muncă certificat pentru conformitate cu originalul de însuși Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d. 11-12, 50-51 verso), precum și alte acte suplimentare ce confirmă stagiul de cotizare reflectat în carnetul de muncă, inclusiv certificatul eliberat de Primăria satului Bulăiești nr. 451 din 28 august 2019, care atestă că intimata/reclamanta a activat în calitate de tractorist în colhozul „Kirov” în perioada anilor 1984-1998, dar și informațiile privind remunerația primită (contul personal al angajatului) în activitatea de muncă prestată în cadrul colhozului enunțat (f.d. 10, 13, 15). Respectiv, organul de asigurări sociale urma să-i efectueze recalcularea pensiei pentru limită de vîrstă, care a fost stabilită anterior fără a ține cont de vechimea în muncă a activității acesteia în cadrul colhozului „Kirov” în perioada 02 iunie 1984 – 14 februarie 1998.

La 18 noiembrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Tot la 28 ianuarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de apel, considerînd-o eronată, aceasta interpretînd în mod eronat normele de drept material pertinent speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată.

Invederează că în stagiul de cotizare nu urmează a fi incluse perioadele de activitate din cadrul colhozului „Kirov” 02 iunie 1984-14 februarie 1986, 16 februarie 1989 – 14 ianuarie 1998, deoarece înscrierile din carnetul de muncă nu sînt confirmate în corepsundere cu prevederile Instrucțiunii privind modul de întocmire și evidență a carnetelor de muncă la întreprinderi și organizații, în vigoare la momentul completării carnetului de muncă.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 noiembrie 2020, fiind notificată recurentului în data de 13 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la dosar (f.d. 130), iar copia deciziei motivate a fost comunicată recurenteii la 15 ianuarie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 136). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 18 noiembrie 2020 și, respectiv, 28 ianuarie, sînt în termen.

La 02 februarie 2021, în adresa intimațiilor Goncear Clavdia și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 09 februarie 2021, Goncear Clavdia a depus referință la cererea de recurs motivată, solicitînd respingerea recursului înaintat de Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind neîntemeiat.

Examinînd temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul

administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu